

THE WAR ON DRUGS, KLASSIEKE ROCK VOOR EEN NIEUWE GENERATIE

Adam Granduciel van The War On Drugs: 'Ik ben nog nooit zo ongelukkig geweest. Toen we de plaat mixten, was ik een wrak.' © Dusdin Condren

Kan hij de 'classic rock' naar de 21ste eeuw tillen? Adam Granduciel vindt dat zijn band The War On Drugs moet laten horen wie hij echt is. 'Deze plaat is een groot emotioneel gevecht, gegroeid uit verwarring en verdriet.'

PETER VANTYGHM

Een paar jaar geleden vertelden Ierse fans aan Adam Granduciel dat zijn muziek op die van The Waterboys leek. De Amerikaan had nooit van de band van Mike Scott gehoord, maar kocht alle platen ervan, en noemt *A pagan place* sindsdien een van zijn *all-time favourites*. Ook *Lost in the dream*, het derde album van deze band uit Philadelphia, roept die sterke band met de erfenis van de jaren 70 op. Granduciel geurt zo intens naar Bob Dylan dat hij de meester wel moet opgezogen hebben. Tom Petty, Neil Young en Bruce Springsteen waren overduidelijk bouwstenen in zijn leven. Maar onder de songs zitten ook sfeertjes die veel meer in deze eeuw thuishoren. Ze zijn schatplichtig aan Brian Eno en zorgen voor het bizarre effect dat de

songs tegelijk snel galopperen en de wereld vertragen. Luisteren naar The War On Drugs is een beetje als in een hogesnelheidstrein reizen: je gaat zo snel vooruit, dat je des te trager naar het landschap kan kijken. Granduciel ziet er zelf ook beelden bij. 'Veel landschappen, veel reisbeelden. Bij de song "In reverse" zie ik altijd een vrouw die bij halfdonker een groene heuvel oploopt tot aan het einde van een weg, waar een man op haar toeloopt. Ik hou van dingen die glijden. Daarom wil ik geen plotse dynamische schokken in mijn songs. De drums moeten constant zijn, de gitaar moet kleur kunnen schilderen.' Zijn liefde voor landschappen, en voor expressieve kleuren, ontwikkelde hij toen hij, jaren geleden, beeldende kunsten studeerde in Carlisle. Daar werd hij fan van de

expressionist Richard Diebenkorn, een leerling van Edward Hopper. Zelf bleef het bij proberen. 'Ik was niet goed. Ik vatte het niet om kleuren goed te gebruiken. Ik zag mezelf niet doorgroeien, en met muziek had ik minder moeite.' Zijn uw songs als schilderijen? 'Het zit dicht bij elkaar. Ik heb altijd iets willen vinden waarin ik mezelf kon uitdrukken. Muziek werkte voor mij het beste. Maar ik neem inderdaad op zoals ik ooit schilderde: eerst de demo en dan lagen daarop, met arrangementen, kleuren, en dan nog eens een aantal mixes. Ik heb soms twintig, dertig versies van een song. En ik ben steeds bezig met allerlei songs, ik werk ze maar af wanneer het geheel klaar moet zijn.' Dat lijkt omslachtig. Terwijl uw voorbeelden gewoon met de band de song inblikken. 'Ik weet het. Het is een proces voor mij. Onze vorige plaat was een collectie losse songs, deze is meer een

weergave van hoe we door de tournee dichterbij elkaar kwamen. Maar het is nog steeds een illusie van een band, want ik heb alles op mijn eentje bestuurd. Ooit hoop ik erop uit te komen dat mijn muzikanten en ik helemaal op dezelfde golflengte staan.' Zoals Bob Dylan dat voor u deed? U zingt echt zoals hij. 'Dat hoor ik wel vaker. Ik kan het niet ontkennen, ik luister er al mijn hele leven naar. Ik leer van hem dat ik een tekst moet geven, niet zomaar zingen. *Blood on the tracks* was de eerste plaat waarmee ik me emotioneel verbond, na een eerste relatiebreuk, in die zin dat ik de teksten opnieuw en opnieuw las. Dat is waar ik wil geraken. Ik heb veel angsten in mij, maar vreemd genoeg is podiumangst er geen van. Ik sta graag op een podium. Daarom wil ik muziek maken die veel betekent voor mezelf. Dan kan ik me echt eerlijk verbinden met mensen.' Had u liever in de sixties geleefd? (*lacht*) Nee, ik denk niet dat ik veel gemist heb. Nog voor ik muzikant werd, had ik al veel meer gereisd dan toen mogelijk was. En ik kan vandaag op de ouderwetse manier muziek maken, en toch nieuwe dingen toevoegen.'

plaat', weet je wel. Ik heb toen wel verteld dat ik me emotioneel openstelde, maar dat was niet zo. Ik moet introspectiever kunnen zijn, de mensen écht laten horen wie ik ben, om samen te komen.'

Zoals Bob Dylan dat voor u deed? U zingt echt zoals hij.

'Dat hoor ik wel vaker. Ik kan het niet ontkennen, ik luister er al mijn hele leven naar. Ik leer van hem dat ik een tekst moet geven, niet zomaar zingen. *Blood on the tracks* was de eerste plaat waarmee ik me emotioneel verbond, na een eerste relatiebreuk, in die zin dat ik de teksten opnieuw en opnieuw las. Dat is waar ik wil geraken. Ik heb veel angsten in mij, maar vreemd genoeg is podiumangst er geen van. Ik sta graag op een podium. Daarom wil ik muziek maken die veel betekent voor mezelf. Dan kan ik me echt eerlijk verbinden met mensen.'

Had u liever in de sixties geleefd?

(*lacht*) Nee, ik denk niet dat ik veel gemist heb. Nog voor ik muzikant werd, had ik al veel meer gereisd dan toen mogelijk was. En ik kan vandaag op de ouderwetse manier muziek maken, en toch nieuwe dingen toevoegen.'

'Lost in the dream', The War On Drugs (★★★★☆). Het concert op 25 mei in de Botanica is uitverkocht.

'Ik heb veel angsten in mij, maar vreemd genoeg is podiumangst er geen van'

De wetten van de straat

THEATER ★★☆☆

De wet

KVS & Wunderbaum

Tot 22 maart in de KVS, daarna op tournee.

Het Rotterdamse collectief Wunderbaum en het Brusselse stadstheater KVS bekijken de wet waar hij het strengst optreedt, maar zelf het meest flou blijkt: aan de rand van de legaliteit. Drie gevallen passeren de revue: een Somalische piraat die een Deens schip bedreigde, een rijtje straathoertjes in het hart van Europa, en onze Europese beveiligingspolitiek aan de buitengrenzen. Herlees de vorige zin. Vervang 'piraat' door 'bewaker', 'hoertjes' door 'vrouwelijk koopwaar' en 'beveiligingspolitiek' door 'anti-migratiebewapening'. Recht is een kwestie van interpretatie. Wat *De wet* doet, is die interpretaties tegen elkaar uitspelen. De arm der wet tegen de wetteloze armoede. Niet de indringers van Europa zijn het onderwerp, maar Europa zelf. Wat is er van zijn idealen van vrijheid en veiligheid geworden?

Zwijgen spreekt meer

Voor het eerste deel schreef Anton Dautzenberg, onder meer bekend van het fake interview met Lemmy van Motörhead in *Humo*, een rechtbankdrama. Een rechter, een officier van justitie, een advocaat en een activist buigen zich over piraterij. Met elk betoog wordt de zaak meerduidiger. Bekijken we 'Europees' of 'neokoloniaal' recht?

Anton Dautzenberg plaatst in zijn eerste theaterstuk de arm der wet tegenover de wetteloze armoede. © Danny Willems

Het is Dautzenbergs eerste theatertekst, en dat merk je. In de journalistiek is spelen met waar en vals subversief, in theater is dat het spel zelf. Over enkele snelle vondsten, zoals de actrice uit het publiek en de dwang van de voorgeschreven tekst, draait Pirandello zich om in zijn graf. Deed hijzelf een eeuw geleden al. Hier voelen dat soort keuzes net te evident voor de complexe inhoud die *De wet* blootlegt. Dankzij de gevatte ironie van spelers als Mieke Verdin, Willy Thomas

en Walter Bart wordt het geen schooltoneel. Een licht kleedje vinden voor fundamentele kritiek, dat is de kwestie. Traag murwen de acteurs zich even later als larven uit anonieme anoraks, om zich te ontpoppen tot de hoertjes rond de KVS, met nog minder identiteit. Hun opengesperde mond zegt niets, en dat zegt alles over de wetten van de straat. Soms spreekt zwijgen meer. Of zingen, natuurlijk. Als een meerstemmig koorje eindigt *De*

wet op een al even meerduidige tekst van Michael Bijnens, over al het spijttechnologische geweld onder Europa's grenspolitiek. Keert de wet zich straks niet alleen tegen 'de barbaren', maar ook tegen de burgers? Hier komt de voorstelling finaal thuis. Al voelt ze versplinterd, één verhaal houdt haar samen en maakt haar meer dan relevant: vrijheid en veiligheid blijken paradoxen geworden.

WOUTER HILLAERT

Wat is er van Europa's idealen van vrijheid en veiligheid geworden?

Ondernemer is lege ballon

THEATER ★★☆☆

De laatsten der onverstonden

De Roovers. Op tournee tot 10 mei.

Ongeleide ondernemers. © Stef Stessel

Wat is ondernemen? Wie denkt aan 'winst maken', snapt het maar half. Ondernemen gaat om jezelf verwerklijken, de kracht van je individualiteit aanzwengelen tot een motor die zich door niemand laat afremmen. Lees *Atlas in staking* er maar op na, de roman van Ayn Rand die VOKA ooit cadeau deed aan Bart De Wever: de bijbel van het compromisloze Ik. *Die Unvernünftigen sterben aus*, een stuk uit 1973, zou je Peter Handkes antwoord op Rand kunnen noemen. Centraal staat Quitt, een even verveeld als nietsontziend zakenman. Met zijn concurrenten maakt hij afspraken om die dan als eerste aan zijn laars te lapen en hen zo finaal te kraken. Gastacteur Jurgen Delnaet speelt hem weergaloos: loom in zijn onderhemd, vlijmscherp in zijn taal, schreeuwend als het moet. Zijn Quitt is een ongeleid projectiel, zeker voor zichzelf. Een Caligula onder topondernemers? Eerder een

abstract idee: het ondernemende Ik in crisis. Rond hem staan kriskras hoge ruiten op scène. Ze schragen de transparantie waarover zijn concullega's een akkoord sluiten, maar worden vanzelf spiegels. Hier kijkt de ondernemer zichzelf in het oogwit. Wat is er van zijn motor geworden? Quitt ziet een wereld waarin alles klinkt als reclame, terwijl hijzelf een lege ballon blijkt. Voor Handke was het autonome ego dan ook altijd een burgerlijke illusie. Zijn tekst is tegelijk zijn visie op identiteit: splinters van kleine herinneringen en grote beschouwingen. Gek hoe de vier Roovers die abstractie toch gaan psychologiseren. Wellicht wordt Handke taai zonder spel, maar een drollende Luc Nuyens of een dwalende Sofie Sente doen er veeleer afbreuk aan. Voor een volledig geslaagde onderneming is meer nodig dan een unieke tekst en sterke gastacteurs.

WOUTER HILLAERT

Woorden met knuisten

GELETTERDE MENSEN

★★★★☆

Jeroen Olyslaegers & Joost Vandecasteele

Tournee tot 5/4

De schone letteren in vuile straten. © fvr

Potige literatuur, die bij momenten goor en ranzig durft te zijn. En die dat in de vertolking van hun geestelijke vaders ook is. In deze editie van *Geletterde mensen* brengen Jeroen Olyslaegers en Joost Vandecasteele hun teksten rauw en *grungy*. Onzuivere klinkers komen hun uit de mond gevallen. De schone letteren maken een wandeling door vuile straten. Een presentator heeft het duo niet nodig. Ze regelen het zelf wel. Ouwjongens-krentenbrood. Ze sjouwen zelf het kathedraal rond en leggen zich nonchalant in een canapé. Vul de whisky nog eens bij? De stukken die ze lezen ritsen in elkaar als de sluiting van een leren jack. Passages over sneeuw, seks of joelende menigten rijmen van de ene passage naar de andere. Voor de pauze lezen de heren veel uit dezelfde romans. Om in de verkeersfeer te blij-

ven: dan wordt het iets te veel beurtelings parkeren. Olyslaegers geeft dan inzage in zijn komende roman *Wil*, het derde deel van zijn WWW-cyclus. Het is een 'city-trip' doorheen vroegoorlogs Antwerpen, met grimmige knokploegen en intimiderende nazi's. Hij speelt het dramatisch potentieel van zijn dialogen met graagte uit. Vandecasteele buit zijn podiumvastheid uit om drieste crescendo's op te bouwen. De overstrecthte beelden uit *Opnieuw en opnieuw en opnieuw* houden de zaal constant op de gnif-felgrens. Meer variatie na de pauze geeft het programma zuurstof. Olyslaegers put uit *Wij* en *Winst*, Vandecasteele snijdt *Vlees* en *Massa* aan. De eerste met paterscool en de tweede licht ontvlambaar: ze tappen uit hetzelfde vat.

GEERT SELS